

4. osztály

10. óra

1. Írd a pontsorokra, hogy mi a beszélő szándéka a felsorolt mondatokban! Az alábbi szavak közül válaszd ki a megfelelőt! Egy szót csak egyszer használhatsz fel.

sajnálkozás, érdeklődés, kívánság, öröm, figyelmeztetés, állítás

- a) Vajon jól lakott-e a gólya?
- b) A róka meghívta egyszer a hosszú csőrű madarat ebédre.
- c) De kár, hogy nem sikerült a tányérból ennie!
- d) Bárcsak egy jóízűt falatozhatott volna a gólya is!
- e) Várj csak te ravasz róka, ezt még visszakapod!

2. Írd a négyzetekbe a példa alapján, a mondat betűjele mellé a legmegfelelőbb sorszámot! Minden sorszámot használj fel, de csak egyszer!

Pl.	Zárják be a kaput!	1.	tagadás
a)	Ne nézd meg a filmet!	2.	kívánság
b)	Bárcsak esne ma a hó!	3.	felszólítás
c)	Edit nem utazik Pécsre.	4.	érdeklődés
d)	Verseket is olvasol?	5.	tiltás

Pl.	3.
-----	----

a)	
----	--

b)	
----	--

c)	
----	--

d)	
----	--

3. Tagold szavakra az alábbi tagolatlan „mondatot”, és írd le a mondatot helyesen a pontsorokra! Ügyelj a helyesírásra is!

egyországosfelmérésadataialapjánmagyarországonagyurgyalagokszámaazelmúlttizévben mérsékeltén csökkent

.....
.....
.....

4. Írd a mondatok végén található pontsorokra a mondatfajta jelölő betűk jelét!

A
felkiáltó mondat

B
óhajtó mondat

C
felszólító mondat

- a) Fogadd örökbe az állatkert valamelyik lakóját!
- b) A kert természetvédelmi terület, óvd a tisztaságát és a növényzetét!
- c) A mosómedvéket is jó lenne megnézni!
- d) De elfáradtam az állatkerti kirándulás végére!

5. diktálás

.....
.....
.....
.....
.....

6. Írd le születésed dátumát kétféleképpen!

.....

.....

7. Írj válaszokat a dátumok felhasználásával a zárójelben tett kérdés alapján!

november 1. (mikori?)

február 29. (mikorra?)

július 19. (meddig?)

8.

a) Keresd meg, hol felesleges a névelő! Írd le a szöveget helyesen.

Az anyu a Julcsival és az Attilával elment a boltba a vacsorát venni. A vendégek hamarabb jöttek a vártnál, de leültettem őket a nappaliba és megkínáltam a kávéval. Az Anna néni nem kért.

.....

b) Keresd meg, melyik főnevek elől hiányzik a határozott névelő! Írd le a szöveget helyesen.

Reggelenként dér alatt kemény lett fűszál és ropogott még rókák lépte alatt is. Hát még embereké alatt! Lárma közeledett, és körülvette azt erdőrészt, melyben rókák lapultak.

.....

Szövegértés

Olvasd el figyelmesen a következő szöveget!

A kakaófától a csokoládéig

A kakaófa egy 10–15 méter magas fa, termése 20–30 cm hosszú, és ez tartalmazza azt a kakaóbabot, melyből kakaóport és kakaóvaját gyártanak. A kakaóitalt főként ünnepeiken és szertartásaik alkalmával itták az aztékok¹. Varázslatos, gyógyító hatást tulajdonítottak neki.

Az első európai ember, aki megkóstolhatta a közép-amerikaiak titokzatos italát Kolombusz Kristóf² volt. Amerika felfedezése után spanyol hódítók szállták meg az Azték Birodalmat. A spanyol királyi udvar volt az első hely Európában, ahol a titkos receptet kipróbálhatták.

Más országokban is próbálkoztak a kakaóbab felhasználásával, de sikertelenül. Ennek oka, hogy a spanyolok féltve őrizték titkukat egészen a XVII. századig, mikor fény derült arra, hogy a csokoládét cukorral és vaníliával ízesítik.

Ma is létezik egy olyan csokoládémúzeum az Egyesült Királyságban, ahol az eredeti recept szerint készült kakaóital még mindig megkóstolható. A gyógyhatású ital szerecsendió, fahéj, méz, vanília és csili felhasználásával készül.

Az örökzöld kakaófa egy évben kétszer hoz termést. A kemény héjú termést feltörik, és a magokat a bélel együtt száradni, majd erjedni hagyják. A kiszáritott mag a kakaóbab.

A csokoládégyárakban a kakaóbabot megtisztítják, majd pörkölik. Ezt követően apró darabokra törik, utána kakaómasszává darálják. Ebből préselik ki a kakaóvaj egy részét. A száraz maradványt kakaóporrá törik. A valódi csokoládéital kakaómasszát és kakaóvaját is tartalmaz. Édesítés és sűrítés után nyers csokoládé lesz belőle. Ebből lesz – cukor és tejpor hozzáadásával – a barna színű tejsokoládé. A fehér csokoládé kakaóvajból, cukorból és tejből készül. A különleges csokoládék receptje természetesen nem ilyen egyszerű. A nagy múltú csokoládégyárak mindegyike saját, titkos receptjeit használja.

www.androvera.com alapján

Oldd meg a következő feladatokat az olvasottak alapján!

Igazak **(I)** vagy hamisak **(H)** a következő állítások?

Írd a megfelelő betűjelet a mondatok után!

- a) A kakaófa termésének magja a kakaóbab.
- b) Az aztékok a hét minden napján fogyasztották a kakaóitalt.
- c) A spanyol király kóstolhatta meg először a varázslatos italt.
- d) A fehér csokoládé kizárólag kakaóvaj és tej hozzáadásával készül.
- e) A nyers csokoládé alapja a csokoládéital.
- f) A csokoládégyárak jelenleg is féltve őrzik a titkos recepteket.

g) Hogyan lesz a kakaóbabból csokoládé?

Számzással állítsd időrendbe a feldolgozás folyamatát!

- Darálás
- A kakaóvaj préselése
- Tisztítás
- Darabokra törés
- A száraz maradvány porrá törése
- Pörkölés
- Édesítés és sűrítés

h) Miért éppen a spanyol királyi udvar próbálhatta ki először a kakaóitalt?

Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A** A spanyol királyi udvarban már Amerika felfedezése előtt ismerték a kakaóbabot.
- B** Amerika felfedezése után a spanyol hódítók vitték a „titkot” a spanyol királyi udvarba.
- C** Ez nem derül ki a szövegből.
- D** A kakaóitallal csak a királyi udvarban „gyógyíthattak”.

i) Miért volt sikertelen a kakaóbab felhasználása más országokban a XVII. századig?

Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A** Félttek a kakaóbab varázslatos hatásától.
- B** Nem ismerték még a cukrot és a vaníliát.
- C** A spanyol hódítók nem árulták el a „titkukat” más országoknak.
- D** A spanyolok sem tudták még a „titkot”.

j) Mi a fenti szöveg fő célja?

Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A** egy könyv bemutatása
- B** programajánlat
- C** egy mese bemutatása
- D** ismeretterjesztés